І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 90. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го ТРАВНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 14, 1965 No. 90. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ
Четвер, 13-го травня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ КОНГРЕСОВІ ЗБІЛЬШИТИ ПЛАТНІ ВІЙСЬКОВИКАМ І ДЕРЖАВНИМ УРЯДОВЦЯМ, що мало б в найближчому 1966-му році коштувати державну скарбницю $853,000,000. Президент Джансон просить Конґрес схвалити повновласті, щоб кожний президент ЗДА міг сам збільшувати що чотири роки платні державним працівникам, достосовуючи їх до платень в приватних підприємствах. В запропонованім урядом проєкті є такі пункти: (1) Збільшення платень на 3 відсотки всім державним цивільним працівникам, що має річно коштувати $406,000,000. Найвищі державні працівники, як члени кабінету, не належать сюди. (2) Збільшення платень військовикам, які не мають ще двох років служби, на 2.7 відсотка, і тим, що мають понад два роки служби — на 4.8 відсотка. (3) Окрема комісія мала б що 4 роки пропонувати збільшення федеральних платень.

ПОСЕРЕДНИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ВЕДУТЬ ПЕРЕГОВОРИ З ОБИДВОМА ГРУПАМИ В ДОМІНІЦІ, стараючися їх замирити та довести до того, щоб створити тимчасовий уряд, що міг би в найближчому часі перевести вибори нового президента, який зорганізував би постійний уряд. Але акція делеґатів ОАД покищо не має успіху, хоч в переговорах бере участь і папський нунцій, монсіньйор Емануеле Кляріціо. Досі не вдалося довести до того, щоб обидві сторони засіли до спільного стола, а напруження з кождим днем збільшується. Представник тимчасового президента Хоттін Курі волів би безпосередньо переговорювати з представниками ЗДА, але американці воліли б, щоб і полковник Каманьо Деньо і генерал Імберт Баррерас вислали своїх представників на переговори в справі політичного замирення.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ВИРІШИВ, ЩО П'ЯТА ПОПРАВКА ДО КОНСТИТУЦІЇ ОБОВ'ЯЗУЄ І В СТЕЙТОВИХ СУДАХ, а не тільки у федеральних. Ця поправка дає право свідкові або оскарженому не відповідати на запити судді тоді, коли його зізнання могло б бути самооскарженням. Всі федеральні суди та стейтові суди в 44-ох стейтах шанують цю поправку, але стейтові суди в Каліфорнії, Коннектикаті, Айові, Ню Джерзі, Ню Мехіко та Огайо не дозволяли користати з цієї поправки оскарженим, і тому деякі засуджені особи можуть тепер бути звільнені від відбування кари, покликуючися на рішення Найвищого Суду ЗДА.

ЗМЕНШУЮТЬ КІЛЬКІСТЬ ТОВАРІВ, ПРИВОЖУВАНИХ БЕЗ МИТА ІЗ ЗАКОРДОНУ, щоб зменшити платничий дефіцит із закордоном, який минулого року становив $1,600,000,000. Палатна Комісія Способів і Засобів розглядає підтримуваний урядом законопроєкт, щоб американські туристи могли без митних оплат привозити товарів із закордону вартости тільки $50, а не $100, як було досі. Згідно з урядовим проєктом вартість цих товарів в сумі $50 має відноситися до детальних, а не гуртових цін, як це було досі. Гуртові ціни становлять, наприклад, $100, то детальні оцінюється на $166. Дозволені товари можна буде привозити без мита зі собою, а не пересилати пачками, як це практикувалося досі.

АМЕРИКАНСЬКА АКЦІЯ В ДОМІНІКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ СКРІПИЛА ЗВ'ЯЗКИ КУБИ З СССР, — заявляють закордонні дипломати в кубинській столиці Гавані. Внаслідок подій в Сан Доміні́ґо зросли промосковські сили в оточенні Фіделя Кастра. Це найкраще видко під час дебат про ситуацію в Сан Домінґо в Об'єднаних Націях. В Сан Домінґо є понад 20,000 американського війська, а Куба віддалена є від ЗДА тільки на 90 миль. Куба є оточена американськими військами, і Кастро боїться ЗДА та бачить, що єдиною обороною для нього може бути СССР. Два місяці тому Кастро заявляв, що Куба не є і не буде нічиїм сателітом. Тепер вже не чути таких заяв.

У СВІТІ

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЛЯЛЬ БАГАДУР ШАСТРІ ПЕРЕБУВАЄ З ВІДВІДИНАМИ В МОСКВІ. Він дякував Совєтському Союзові за „зрозуміння" для становища невтральности Індії та закликав до створення „міжнародного суспільства", яке протидіяло б поширенню атомової зброї. Шастрі, не назвавши Комуністичного Китаю за іменем, таврував його за будування власної атомової зброї. Совєтський прем'єр Алексєй Косиґін використав бенкет у честь Шастрі для нових атак проти ЗДА.

СОВЄТСЬКИЙ САТЕЛІТ „ЛУНА 5" ВДАРИВ із швидкістю 6.000 миль на годину об Місяць, замість того, щоб — як плянували большевики — м'яко осісти на Місяці. Таким чином вважається, що ця нова спроба Совєтів приготовити висад людини на Місяці — не вдалася. У підготові виправи людини на Місяць Совєти вислали 5 „Лун", а ЗДА 5 „Рейнджерів". Із них сім таких сателітів досягло поверхню Місяця, але ні один з них не осів на ній.

ДО АНГЛІЇ ПРИБУЛА РОДИНА КЕННЕДІ: вдова по президенті Дж. Ф. Кеннеді з своїми двоїма малими дітьми та брати Роберт і Едвард, обидва сенатори. На п'ятницю 14 ц. м. призначено відслонення пам'ятника трагічно загинулого американського Президента недалеко місця, на якому король Іван проголосив в 1215 році британську Велику Хартію Свобід. Один акр з того обширу Британія дарувала Америці.

ІРАК ЗІРВАВ ДИПЛОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З ЗАХІДНЬОЮ НІМЕЧЧИНОЮ: це перша арабська країна, яка виконала постанову закордонних міністрів арабських країн, щоб зірвати з Західньою Німеччиною, коли вона нав'яже дипломатичні стосунки з Ізраїлем. Тунісія, Лібія, Марокко і Ливан відразу заявили, що вони не погоджуються з такою постановою.

ЯПОНСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПРОТЕСТУЮТЬ проти перекидування стаціонованих в Японії американських військ до Південного В'єтнаму, бо воно, кажуть вони, може втягнути у війну Японію. Міністер закордонних справ Етсусабуро Шііна заявив у вищій палаті японського парляменту, що Америка має право свобідно розпоряджатися своїми військами, стаціонованими в Окінаві, і тому всі формації, які відходять до Південного В'єтнаму, мусять спершу переходити через Окінаву, — без запиту про дозвіл японського уряду.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРОКУРАТОР ЗАЖАДАВ КАРИ СМЕРТИ для двоїх німців — Вольфґанґа Льоца і його дружини Марти — за шпигунську роботу у користь Ізраїлю та за терористичні замахи проти німецьких учених на єгипетській службі. Обоє Льоци були арештовані ще 22 лютого ц. р. Щодо третього обвинуваченого, Франца Кісофа, урядовця західньо-німецької стальної компанії, то єгипетський прокуратор вимагає для нього 15 років в'язниці за переслання інформацій про єгипетські збройні сили своїм німецьким хлібодавцям.

НЕПЕВНЕ ПЕРЕМИР'Я В САНТО ДОМІНҐО

Замаскований танк домініканських ворохобників у тій частині столиці Санто Домінґо, яка знаходиться в їх руках. Покищо в Домініканській Республіці існує непевний стан перемир'я між двома ворогуючими частинами народу.

Немає виглядів на швидке замирення в Санто Домінґо

Санто Домінґо. — Револьта в Домініканській Республіці почалася 24-го квітня і досі спричинила смерть понад 2 000 осіб, але і досі не вдалося п'ятичленній делеґації Організації Американських Держав привести до порозуміння між двома фракціями військовиків, які були активними в скиненні уряду, який правив після вигнання президента Хуана Боша. Револьту започаткували прихильники Боша, і цих прихильників тепер очолює полковник Франсіско Каманьо Деньо. Проти нього виступив був генерал Еліяс Вессін и Вессін, який тепер є командантом збройних сил. Полковника Деня вибрали його прихильники на „президента", але цього вибору не признають летунство і фльота, які наменували цивільно - військову хунту, що її очолює генерал Антоніо Імберта Баррерас. ЗДА не вмішуються до боротьби між Каманьом і Баррерасом, хоч і не визнають Каманя за президента, бо його не вибрав нарід. Каманьо жадає, щоб американські збройні сили залишили Сан Домінґо. Він виступає проти американського амбасадора Беннетта, який, на його думку, фальшиво поінформував був президента Джансона і спричинив висилку американських військ на острів. Повстанці Каманя контролюють тільки частину столиці Санто Домінґо.

КПШ відповідає на запити в справі урочистостей у Вашинґтоні 22-го травня

Ню Йорк. — Комітет Пам'ятника Шевченкові інформує: На запитання, а часом і докори „чому" знову визначено Шевченківську імпрезу у Вашинґтоні, коли побудова пам'ятника Шевченкові та відкриття вже відбулося? „Чому" знову надумали ще раз їхати до Вашинґтону?

Ото ж справа вимагає належного вияснення для всіх, хто вагається позитивно поставитися до „урочистостей, що відбудуться у суботу, 22-го травня ц. р. у Вашинґтоні.

1. По-перше, треба пригадати про Закон в справі побудови пам'ятника Шевченкові, яким дозволено побудувати пам'ятник у Вашинґтоні на державному — федеральному ґрунті. Тепер, коли відкритий пам'ятник стоїть на площі у Вашинґтоні з трикутнику трьох вулиць, і, коли ця площа вже приведена до запланованого ладу, представник урядової адміністрації офіційно перебере упорядковану площу з пам'ятником Шевченкові під опіку Ресорту Внутрішніх Справ — Департаменту Парків.

2. Зближається перша річниця з дня надзвичайних урочистостей відкриття Пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, що є гордістю не лише американських українців, але й всіх українців у світі. День 22-го травня заступатиме відзначення згаданої першої річниці.

3. В постамент пам'ятника дня 22-го травня ц.р. буде вмурована земля з могили Тараса Шевченка, Пропам'ятна Грамота, мікрофільми з усіх документів в справі побудови й відкриття пам'ятника, а також і документів, пов'язаних з виступами деякої американської преси проти побудови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні.

Ото ж не може бути вагання та дискусії на тему доцільности цієї імпрези. Натомісць обов'язком всіх українців підтримати цю імпрезу, а, коли немає перешкод, то й прибути до Вашинґтону дня 22-го травня ц. р. й прийняти участь у заключній акції побудови пам'ятника Шевченкові.

Бенкет на пошану проф. Олександра Грановського відбудеться в Університеті Міннесоти

Міннеаполіс. — Український Клюб при Міннесотському Університеті влаштовує в суботу 15 травня ц. р. бенкет на пошану професора Олександра Грановського, видатного американського науковця і відомого та заслуженого українського та громадського діяча і письменника, автора багатьох збірок поезій опублікованих під літературним прізвищем Олександер Неприцький-Грановський. Проф. Ол. Грановський був одним із основників Українського Клюбу і з рамені Університету Міннесоти його дорадником протягом 25 років. Відходячи на пенсію після кількох десятків років праці в Університеті Міннесоти, проф. Грановський пожертвував цьому ж університетові свою скомплетовану довгими роками українознавчу бібліотеку з метою допомогти студентам і науковцям в студіях над українською культурою й іміґрацією в ЗДА. Головним промовцем під час бенкету буде сенатор Павло Юзик з Канади, колишній студент Університету Міннесоти і колеґа проф. Грановського. Очолюваний Андрієм Брином Український Клюб започатковує водночас із відбуттям бенкету встановлення окремої щорічної стипендії імени проф. Ол. Грановського.

РАДА НАТО СКІНЧИЛАСЯ БЕЗ ДИСОНАНСІВ МІЖ СОЮЗНИКАМИ

Лондон. — Швидше, як передбачувалось спершу, скінчилася конференція 15 міністрів закордонних справ членських держав Північно-атлантійського Союзу (НАТО), погодившись на комунікат, в якому нема ніякого натяку на будь-які розбіжності між членами НАТО. Проте стало відомо, що у відношенні до політики ЗДА в Південній Азії і Домініканській Республіці — всі члени конференції підтримали становище Америки за винятком одної Франції. Але й французький міністер, з'ясувавши становище свого уряду, що ЗДА повинні відкликати свої війська з Південного В'єтнаму, підкреслив, що водночас Франція не бажає собі, щоб у Південному В'єтнамі запанували комуністи -- всі інші ствердили, що таке становище перечить самому собі. Французький президент де Ґолль зробив два примирливі жести на адресу Америки: він відступив від первісної теорії, що справа Німеччини — це „европейська" проблема, до якої Америці нема ніякого діла, і міністер Моріс Кув де Мурвіль заявив на конференції НАТО, що Франція ніколи не мала на думці виключати Америки від вирішування дальшої долі Німеччини. Далі, всупереч первісним вісткам, французький уряд рішив покищо не визнавати повстанського режиму ніби-то президента Кааманьо Деньо в Санто Домінґо, а вичекати дальшого розвитку тамошніх подій. В комунікаті Ради НАТО говориться, що, розглянувши міжнародну ситуацію „з особливою увагою до теренів напруження, як Маляйзія, В'єтнам і Домініканська Республіка та деякі африканські держави, де виринула загроза для міжнародної безпеки і миру, зібрані міністри потвердили право всіх народів жити в мирі з урядами, що їх вони свобідно вибрали". Над справою В'єтнаму радили три години. Державний секретар Дін Раск, йдучи по лінії шукання згоди в західньому фронті, підкреслив, що між ЗДА і Францією існує спільність підходу до проблеми В'єтнаму у двох пунктах: ці обидві держави признають Женевську постанову з 1954 року за підставу для мирного полагодження справи, й обидві вони раді влаштувати конференцію у справі Камбоджи, де можна б говорити і про В'єтнам.

З'їзд Українських Січових Стрільців відбудеться в Ню Йорку разом із виставкою історичних пам'яток УСС

Ню Йорк. — В суботу 15 і в неділю 16 травня ц. р. відбудеться тут в залях Українського Народного Дому з'їзд колишніх Українських Січових Стрільців, скликаний Головною Радою Братства УСС. В програмі першого дня нарад З'їзду, що його відкриє голова Братства УСС Іван Поритко, передбачене прийняття резолюцій і потім о год. 1-ій по пол. спільний обід. Увечері о год. 6:30 відбудеться ювілейна академія, яку влаштовує Метрополітальний Комітет міста Ню Йорку. В неділю 16 травня, після Богослужб відправлених в українських церквах в намірені українського народу, відбудеться о год. 11-ій перед пол. відкриття ювілейної виставки історичних пам'яток УСС, влаштованої заходом Історично-архівної і виставкової комісії Братства УСС. Довершить відкриття промовою д-р Ст. Ріпецький. О год. 1-ій по пол. початок зустрічі громадянства з УСС-ами, в якій візьмуть участь учасники з'їзду, разом з родинами, запрошені гості, як також осиротілі родини колишніх УСС.

60-річчя письменника Уласа Самчука відзначено урочистим прийняттям у Торонті

Торонто. — В п'ятницю 7 травня ц. р. відбулося тут у великій залі УНО урочисте прийняття для відзначення 60-річчя з дня народження і 40-річчя літературної діяльности видатного українського письменника Уласа Самчука.

Відзначення ювілею письменника було започатковане і зорганізоване окремим ювілейним комітетом під проводом проф. Арсена Шумовського і під патронатом українських наукових установ НТШ й УВАН та Об'єднання Українських письменників „Слово". У прийнятті взяли участь і виступали з промовами Владики Українських Православної і Католицької Церков — архиєпископ Михаїл та єпископ Ісидор Борецький. Були репрезентовані на прийнятті майже всі місцеві українські організації й установи, між ними теж Український Народний Союз, в імені якого промовляв і вітав Ювілята гол. радний і керівник канцелярії УНС на Канаду Богдан Зорич. Слово про творчий шлях Уласа Самчука п. н. „Літописець времені лютого" виголосив голова ОУП „Слово" проф. Григорій Костюк. На прийнятті були виголошені і відчитані численні привіти, складані або ж надіслані разом з пожертвами на видання творів Ювілята.

На закінчення промовляв сам Ювілят — Улас Самчук, висловлюючи подяку усім промовцям, представникам установ і жертводавцям.

НТШ вшановує сторіччя народин М. Коцюбинського

Ню Йорк. — Філологічна Секція НТШ спільно з Комісією Дослідів Спадщини Михайла Коцюбинського влаштовують в суботу, 15 травня 1965 р. о год. 6-ій веч. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — Наукову Конференцію для відзначення сторіччя з дня народин Михайла Коцюбинського. Конференцію відкриє проф. д-р В. Лев. Доповіді виголосять: д-р М. Лоза на тему „Михайло Коцюбинський і Альфред Єнсен" і П. Павлович — на тему „На батьківщині Михайла Коцюбинського". В часі Конференції Комісія дослідів Спадщини М. Коцюбинського влаштовує виставку матеріялів і видань з життя і творчости письменника.

У Філядельфії помер Теодор Радинський, щедрий жертводавець на народні цілі

Філядельфія. — В понеділок 11 травня помер тут довголітній й активний член УНС Теодор Радинський, родом із Заліщик в Західній Україні, який як один із перших склав 500 долярів на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні і крім того завжди був щедрим жертводавцем на різні національні цілі, громадські й видавничі. Покійний, колишній учасник визвольних змагань, був членом 268 Відділу УНС ім. Дмитра Вітовського у Френкфорді, Філядельфія, займаючи в ньому уряд секретаря в рр. 1946-1957 і контролера до 1964. Покійний осиротив дружину, сина, доньку і шестеро внуків. Похорон відбудеться в суботу 15 травня ц. р. із церкви св. Володимира при Джермантавн Евню і Беркс вул.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ЧЕТВЕРТИЙ З'ЇЗД ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ

Шикаґо. — З нагоди 15-річного ювілею заснування Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів відбудеться тут в готелі Ля Салль в днях 29 і 30 травня ц. р. Четвертий Ювілейний З'їзд цього Об'єднання. В програмі цього наукового за характером з'їзду передбачені в суботу 29 травня доповіді д-ра Р. Барановського „15 років Об'єднання на чужині", проф. д-ра І. Розгона „Наукові досягнення ОУВЛ за 15 років", проф. д-ра І. Чинченка „Фітонциди — рослинні антибіотики для медицини", проф. д-ра С. Крашенінникова „Нові дані в галузі дослідів над деоксирібонуклеїновою і рібонуклеїновою кислотами в макронуклеусі інфузорій (війчастих)", та ін. В неділю 30 травня ц. р. після поминальних богослужень в українських церквах відбудеться прийняття для учасників з'їзду і гостей із заключним словом голови ОУВЛ д-ра Євгена Богачевського про напрямні праці ОУВЛ на майбутнє. Під час з'їзду відбудеться також виставка ветеринарної літератури, картин, фотографій та інших матеріялів.

Д-Р ЯРОСЛАВ СОЛТИКЕВИЧ ПОМЕР У ТОРОНТІ

Торонто. — В середу 21 квітня ц. р. помер тут відомий український лікар і громадський діяч д-р Ярослав Солтикевич. Покійний був учасником українських визвольних змагань, починаючи від 1914 р. в рядах Українських Січових Стрільців. Похорон відбувся в суботу 24 квітня ц. р. у Торонті. Покійний був членом торонтського Відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

НОВА КНИЖКА ЖУРНАЛУ „УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК"

Ню Йорк. — Появилася з друку і розіслана уже передплатникам чергова, перша весняна за 1965 рік, книжка англомовного журналу УККА — „Український Квартальник", за редакцією В. Душника. На зміст цього числа склалися передова стаття п. н. „Аґресія на мировій конференції", промови Папи Павла УІ і Кард. Иосифа Сліпого під час авдієнції українців 25 лютого 1965 р., як також статті проф. Л. Добрянського „Тоталітарна червона торгівля — нове знаряддя холодної війни", проф. С. Поссоні „Такі вони були усі ці шановні мужі", Дж. Савора „Україна 1965 року", проф. Р. Смаль-Стоцького „Поневолені народи звертаються до Америки з невільницьких таборів на Сибіру", проф. Кл. А. Меннінґа „Новий совєтський режим по 6 місяцях", д-ра Л. Винаря „Українські козаки й Ватикан в 1594 році". Доповнюють цю книжку рецензії і численна україніка.

ТРИНАДЦЯТИЙ КРАЙОВИЙ З'ЇЗД СУМ КАНАДИ

Торонто. — В днях 22 і 23 травня ц. р. відбудеться тут Тринадцятий Крайовий З'їзд Спілки Української Молоді Канади, скликаний для відзначення сорокріччя Спілки Української Молоді, зліквідованої московським режимом на Україні. У програмі з'їзду — звідомлення Крайової Управи СУМ і вибір нових керівних органів цієї організації, як також вибір делеґатів на Світовий Конґрес СУМ. В рамцях з'їзду відбудеться також доповідь голови СУМ Канади д-ра М. Гути на тему „Новий етап — нові завдання Спілки" (Ствердження і спроба розв'язки проблем).

УСПІХ ОЛЕНКИ-ЛУКІЇ БЕРЕЖНИЦЬКОЇ

Оленка-Лукія Бережницька, 12-літня донька д-ра Юрія та Стефанії Бережницьких, учениця 6 кляси Фрайндс Селектед Скул у Філядельфії, опрацювала життєвий цикл метелика, т. зв. „монарха". Вона одержала 1. нагороду в своїй школі, і її працю передано на наукову виставку до природописного „Інституту Френкліна" у Філядельфії.

Там признано їй не тільки першу нагороду, але також золоту медалю. Ця наукова виставка охоплює праці учнів всієї Філядельфії та околиці. Світлину учениці та її праці подали обидва філядельфійські щоденники в числі з 9. травня ц. р. „Ди Філаделфія Інквайрер" та „Сандей Бюлетин".

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

З УКРАЇНСЬКОГО ҐРУНТУ

Промисловість України, — як подає офіційна аґенція РАТАУ, — виконала дотерміново плян чотирьох місяців 1965 року.

За чотири місяці Москва витиснула з України понад плян більше, ніж 3 мільйони тонн вугілля, 650 тисяч тонн кубометрів природнього газу, понад 170 тисяч тонн чавуну, близько 280 тисяч тонн сталі, 180 тисяч тонн прокату, понад 60 тисяч тонн мінеральних добрив, понад 400 тисяч тонн цукру, велику кількість машин та будівельних матеріялів.

У „СУПУТНИКОВІ" — РОЗКОЛИНА

Понад рік, відколи у Полтаві побудували двоповерховий мешканевий будинок з голосною назвою „супутник ч. 2". До нього вселилися 16 родин. І що ж? У зовнішній стіні будинку вже утворилася наскрізна розколина. У кімнатах випадають двері, а в підлогах такі діри, хоч руку закладай.

Щоб створити потрібний тиск гарячої води під час купання, треба йти з ванни до кухні, а з кухні до ванни перекручувати крани.

Будинки побудували нижче ґрунтовного шляху. Під час дощу вода запливає під „супутник" і до сусідніх будинків, розташованих ще нижче.

Будівельники так розтовкли й розрили частину вулиці, що у сльоту тут ні пройти, ні проїхати, — пише 28 квітня ц. р. І. Ломонос у часописі „Рабочая Газета".

ДЕРЕВА ГИНУТЬ

Багато дерев гине по містах Донеччини через шкідливі відпадки промислових підприємств: згару, попелу, диму, газів . . .

Внесення мінеральних добрив, засіви ґазонів, вирізування сухих галузок, підпушування ґрунту, — все це роблять у парках руками.

(„Рабочая Газета" з 17 квітня ц. р.).

ШАПОЧКА-ХАМЕЛЕОН

Я купив своїй доньці шапочку, — пише в „Рабочей Газете" з 18 квітня ц. р. Т. Андрусенко (Донеччина)

Але під першим же дощем моя донька перетворилася на дівчину з голубим волоссям, бо фарба з шапочки перейшла на її голову.

КРИВІ КИШЕНІ

Криві кишені і холоші різної довжини, — такі витвори Київської фабрики ім. Рози Люксембург („Перець" з 5 березня ц. р.).

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Ювілей Стрілецького Легіону

Маніфестаційний з'їзд колишніх Українських Січових Стрільців у Ню Йорку в днях 15-16 травня ц. р., центральними точками якого буде Академія в суботу ввечері і Зустріч з громадянством за спільним обідом в неділю вполудне, це буде закінчення ювілейного року, проголошеного в минулому році в 50-ліття вимаршу Легіону УСС'ів на воєнний фронт проти Росії. В міжчасі появилося вже на цю тему чимало статтей виголошено чимало доповідей. Пригадаймо найсуттєвіші точки історичного значення тієї події з-перед 50-ох років:

Це була перша в новітній історії українська збройна формація. Створення Легіону УСС з добровільців було історичним доказом державної зрілости західньої вітки українського народу, яка в часі абсолютистичного царського режиму по другому боці Збруча стала виразником думки і прагнень всієї української нації. Таким чином збройна формація Українських Січових Стрільців, що виступила в поле під гаслом визволення України з-під московського ярма, була, хоч і створена з юнаків-галичан, військом наскрізь соборницьким. Одною з найголовніших історичних заслуг Легіону УСС було задокументування, що українське громадянство порвало з дотогочасним легковажним, а то й погірдливим підходом до війська, як окремого суспільного стану, і як до збройної сили, без якої не можна здобути й закріпити власну державу. Тому це була переломова дата в історії української політичної думки і політичного чину.

Отож цілком слушно ювілей Українських Січових Стрільців зустрівся з найприхильнішим відгуком у широких колах української вільної громади в діяспорі, зокрема в ЗДА й Канаді, де живе ще поважний гурт колишніх Українських Січових Стрільців. Всі вони вже в пізньому віці. Їх частина належала до тієї Стрілецької Громади, яка, як перша на американському континенті українська комбатантська організація, відіграла в житті американських і канадійських українців поважну піонерську ролю. Ці колишні Українські Січові Стрільці є живими символами Легіону, є живою пригадкою згаданих угорі його історичних заслуг. Вшановуючи їх, вшановується тепер ідею, яку вони репрезентували 50 років тому з крісом в руці. Велику Ідею, яка й далі присвічує українській нації, що бореться за її здійснення.

Експоненти фальшу і неправди

Совєтські керівники й ідеологи марксизму-ленінізму, світогляду, побудованого на засадах т. зв. історичного матеріялізму, звикли вихвалятися своїм єдиноправдивим, мовляв, науковим підходом до всіх явищ і подій суспільного, політичного й економічного життя. Комуністична пропаґанда твердить безупину, що тільки марксисти правильно оцінюють історичні факти, і що тільки вони об'єктивно висвітлюють діяльність і ролю історичних постатей. Проте, коли приглянутися ближче комуністичній інтерпретації історичних подій та осіб, то кожний безсторонній і думаючий спостерігач мусить прийти до висновку, що найбільш тенденційно і суб'єктивно-довільно пишуть історію й інтерпретують історичні події марксистські ідеологи й науковці.

Показовим прикладом цієї комуністичної тенденційности чи просто фальшівництва може бути ставлення офіційної совєтської науки і публіцистики до оцінки подій, зв'язаних із закінченням і вислідом другої світової війни. Протягом десятьох років, починаючи з 1943 аж до 1953 року, в СССР прославлювано на всі лади Сталіна не тільки як вождя партії й „совєтського народу", але й як геніяльного полководця, що єдиний своїм плянуванням і керівництвом домігся перемоги над гітлерівською Німеччиною, самурайською Японією і т. д. Протягом наступних десятьох років усю історію сталінського періоду доосновно перероблено й переписано. Ім'я Сталіна зникло не тільки з газетних сторінок, але й навіть з історичних студій, що їх писали найвидатніші совєтські історики. Всі „заслуги" Сталіна виявилися в інтерпретації Хрущова і його „істориків" ординарним блефом. Єдиним військовим генієм, рятівником совєтської „вітчизни" проголошено Нікіту Хрущова, який у кінцеві роки світової війни виконував ролю політрука. Але минувся Хрущов, і тепер совєтські історики, інспіровані Брежнєвим та Косиґіним, заперечують хрущовські твердження і признають частинно заслуги Сталінові. Однак й сьогодні, переписуючи — у зв'язку з відзначуванням 20-річчя перемоги над гітлерівською Німеччиною — уже втретє історію „вітчизняної війни", совєтські ідеологи та історики промовчують вирішні для висліду війни факти, зокрема те, що гітлерівську силу зламано головним чином об'єднаними зусиллями і матеріяльними засобами ЗДА, Великої Британії і Франції. В оцінці сучасних кремлівських самодержців воєнну перемогу 1945 року вирішили виключно совєтські армії під керівництвом „мудрої" компартії... З погляду історії це такий же фальш і блеф, як і „вирішальні заслуги" Сталіна і Хрущова, заперечувані самими ж таки їхніми наслідниками.

Д-р Зиновій Савицький

СУСПІЛЬНА ОПІКА В АМЕРИЦІ

(1)

Суспільна опіка в ЗДА у давніших часах в загальному взорована була на англійському законодавстві ще з колоніяльних часів XVI століття. Це законодавство було недосконале, і допомогу потребуючим уділювано грубо-жорстоко, з таким пониженням потребуючого, що хіба тільки ті, які скотилися на саме дно нужди і втратили всяку надію повернутися до попереднього нормального життя, хотіли з неї користати. Якщо вже давали допомогу, то давали її протягом довшого часу, не дошукуючися причин, які спричинили те, що дана особа її потребувала, як також не старалися розв'язати проблем, які спричиняли те, що дана особа опинилася в безвихідній ситуації.

Спочатку клалося більший натиск на те, щоб місцеві добродійні установи займалися і допомагали потребуючим. Уважалося, що в першій мірі це справа даної громади і приватних добродійних установ, а не державного законодавства.

З початком 1930-их років підставова філософія і практика допомоги раптово змінилися. Тисячі людей стали безробітними не зі своєї вини. Багато з них були високоваліфіковані, професійні робітники. Вони хотіли працювати, але не могли знайти праці. Відтоді тих, що просили допомоги, перестали уважати за нещасних нуждарів, яким треба дати щось з милосердя. Почали уважати, що допомогу треба дати тим, які тимчасово не були в стані самі себе і своєї родини утримати. Вони були рівноправними членами американського суспільства, які хотіли вдержатися на своїх дотеперішніх позиціях і яким треба було допомогти в їхніх зусиллях.

Цю зміну в публічній опінії віддзеркалює державне законодавство. Американський Конґрес видає низку законів у ділянці суспільної опіки. Допомогу не уважають вже більше за наглий запобіжний засіб, і вона займає стале і конечне місце в модерному американському суспільстві.

В нашому щоденному житті ми є свідками, як багато людей стають перед такими поважними фінансовими труднощами, яких самі не можуть подолати. Наприклад, хтось окалічіє в нещасливому випадку і не може далі заробляти на своє та своєї родини утримання; в якійсь родині помре батько, і лишаються незабезпечені вдова з малими дітьми; мати мусить іти до шпиталю, і її дітьми має хтось зайнятися; батько покидає родину або є налоговим пияком і пропиває гроші, а родина не має з чого жити; хтось захворіє і не в стані заплатити за медичну опіку чи шпиталь; батькової платні не вистачає на утримання великої сім'ї, і багато - багато інших причин, які годі всі вичислити.

У всіх цих випадках приходить з допомогою суспільна опіка, популярно звана „Велфар". Щоб мати право на одержання допомоги з суспільної опіки, треба 1) бути в конечній потребі і 2) не мати засобів на покриття коштів, зв'язаних з веденням нормального способу життя. Треба ясно усвідомити, що поміч, яку уділює „Велфар" потребуючим, це не є пенсія, яка належиться всім, хто тільки по неї зголоситься. Допомога, яку одержують з „Велфару", це тільки поміч, яку одержують ті особи чи родини, що їх визнають за потребуючих допомоги, провівши перед тим докладну перевірку їхнього маєткового стану. З хвилиною, коли дана людина зможе знову працювати і на себе заробляти, або коли, наприклад, вийде на яв, що дана особа дістала матеріяльну підтримку деінде (спадок, якась пенсія, родина вирішила взяти на себе обов'язок заопікуватися даною особою, чи особа дістала яке відшкодування і т. д.), тоді допомога з „Велфару" припиняється.

Треба відрізняти допомогу, яку одержують з „Велфару", від пенсії, яку одержують з „Сошел секюриті" і яка належиться без вийнятку всім, хто покінчив 62-ий (жінки) чи 65-ий (мужчини) рік життя, якщо вони працювали відповідний час у такому підприємстві, де відтягали з їхньої платні вкладки до „Сошел Секюриті".

Діяльність суспільної опіки — „Велфару" поширюється на такі ділянки: допомога потребуючим, які мешкають приватно („Говм Реліф"); допомога ветеранам; допомога малолітнім дітям; допомога сліпим; допомога калікам; опіка над дітьми; допомога старшим людям; медична допомога старшим людям.

„Говм Реліф" — це допомога, яку уділюють особам, що не в стані забезпечити себе чи родини і не мають ні від кого жадної допомоги. Ця допомога включає чинш за мешкання, опал, світло, харч, убрання, домашнє устаткування, медичну допомогу і інші необхідні речі, потрібні для добра родини чи особи. Медична допомога включає оплату за лікарську і дентистичну опіку, евентуальну операцію, оплату за санаторію чи перебування в домі для реконвалесцентів, за медикаменти, що їх потребує дана особа в лікарні, в лікарському чи дентистичному кабінеті. З цієї допомоги не можуть користати особи, які перебувають в закладі для умовохворих, у поправчому домі, в'язниці або в шпиталі для туберкульозно - хворих.

Допомога ветеранам — це допомога, подібна як „Говм Реліф", з якої можуть користати ветерани обох світових воєн і Корейської війни. Ветеран мусів служити в війську під час даної війни і мусів бути почесно звільненим по відбутті військової служби. Право на допомогу має не лише ветеран, але також його жінка, малолітня дитина, малолітній внук, батько і мати, вітчим і мачуха, якщо живуть з ветераном в одному домі.

Допомогу малолітнім дітям уділюється до 18-го року життя, якщо вона потрібна, щоб утримати родину як цілість. Ця допомога включає все те, що дає „Говм Реліф". Право на допомогу одержує дитина, батько якої помер, покинув родину або відсепарувався від неї; батько чи батьки якої є умовохворі.

Допомога сліпим включає те саме, що й „Говм Реліф", а крім того ще й додаткову допомогу, наприклад, на оплату дресованого пса, який провадить сліпого, на спеціяльні книжки для сліпих, радіо та ін. Управнений до допомоги має право заробляти додатково $85 місячно. Щоб мати право на цю допомогу, особа мусить бути цілковито сліпою або мати в такій мірі ушкоджений зір, що майже нічого не бачить. Справу цю вирішує спеціяльна стейтова комісія.

Допомога калікам включає осіб у віці від 18 до 65 року життя, каліцтво яких згідно з лікарською діягнозою є тривале, або осіб, що мають таку хворобу, яка не дозволяє їм працювати за їх кваліфікацією. Навіть жінка, яка займається домашнім господарством, обслуговуючи одну або більше осіб, а згідно з лікарською діягнозою є тривало нездібною до цієї праці, може уважатися за каліку. Тимчасова хвороба або частинна нездібність до праці не дає права на цей рід допомоги. Управнює до цього роду допомоги стейтова комісія на основі даних „Велфару".

„Велфар" займається всіми тими дітьми, які з різних причин перебувають поза родинним домом, позбавлені батьківської опіки. До цієї категорії зачислюють дітей: занедбаних з причини хвороби батьків, покинених, нешлюбних, нужденних, малолітніх злочинців, дітей у сиротинцях, поправчих домах, фізично упосліджених дітей.

Згідно з найновішими тенденціями, сиротинці поволі зникають, а на їх місце приходять т. зв. „фостер говмс", себто виховні доми. За виховання і утримання дітей в цих домах платить „Велфар". Виявилося, що діти ліпше виховуються і мають кращий догляд і кращі поступи в науці, коли ними займаються індивідуально, ніж тоді, коли їх змасовлюють у сиротинці по 10 чи 20 в одній кімнаті. Тому, замість будувати сиротинці, держава дає гроші на утримування дітей в приватних домах.

(Далі буде)

Зенон Стефанів

МАКІВКА

(1915-1965)

„... Мандрівнику!
Иди до верхів,
Вклонися тіням тих борців,
Що прагнули у люту днину
Підняти схилену калину.
Розвеселити Україну"
(Олесь Бабій — „Маківка")

Маківка, гірська вершина у Високому Бескиді українських Карпат, височіє на 958 метрів недалеко сіл Головецького і Скільського Грабівця, за 8 кілометрів на північ від містечка Славського, теперішнього Стрийського району Львівської области.

Цієї весни минуло якраз 50 років з того часу, коли на Маківці відбулися в днях 29 квітня до 2 травня 1915 року тяжкі і кровопролитні бої формації Українських Січових Стрільців з московським військом.

Бої на Маківці закінчилися перемогою УСС, але й понесли вони дошкульні втрати — 50 убитих та коло 90 поранених. Слід також пригадати, що між двома війнами Маківка була місцем щорічних поминок на стрілецьких могилах.

Досі подавано різну кількість поляглих на Маківці: 34, 39, 42 і 47. Тепер, як нас поінформовано, вже устійнено на підставі даних недавно придбаного цінного стрілецького архіву, що убитих було 50. Реєстр поляглих і ранених буде поданий в ювілейному альманахові УСС.

Багато молодих старшин, підстаршин і стрільців визначилися в тих боях своєю стійкістю і хоробрістю. Подаємо декілька імен: чотарі — Мельник, Гнатевич, Сушко, Кучабський, Каратницький, Артимович, Яримович; хорунжі — Степанівна, Тучапський, Яремкевич, О. Коберський, Свідерський; підстаршини — Радович, Ганьківський, Опока, Вербняк; стрільці — Саджениця, С. Терлецький, Кривий, брати Зітинюки з Жаб'я на Гуцульщині, з них один поляг, а другий був ранений, та багато інших.

В переважній більшості поляглі й ранені УСС були уродженцями Гуцульщини і Покуття. Це на хвалу хороброму верховинському племені українського народу. Впали на Маківці також і два буковинці: Юліян Шевчук з Черновець і Омелян Стратинчук зі Станівець, пов. Вашківці.

В окремому денному наказі з 2 травня 1915 р. ген. Фляйшман, командир австрійської 55-ої дивізії, в склад якої входили УСС, — відмічує їхні бойові заслуги: „... Українські стрільці двічі рішили бій у нашу користь. Вони можуть гордо глядіти на свої подвиги, бо повсякчасно залишиться в історії слава їхніх хоробрих діл та золотий лавровий листок в історії їхнього народу..."

Один з істориків Січового Стрілецтва чітко і правильно з'ясовує, можна сказати, переломове значення бою на Маківці: „Серед загального упадку духа і зневіри, стрілецький чин на Маківці якимсь могутнім ударом струснув і оживив несподівано українську суспільність. Випрямились похилені голови, почувши про українську славу, ожили приспані надії. Дух гордости заступив покору і страх. Відомості про Маківку кріпили почуття національної гідности... Скріпилась віра в неспожиті сили нашого народу, його організаційні і воякські здібності, його духові цінності та віра у власне українське військо..." (Степан Ріпецький — „Українське Січове Стрілецтво", ст. 110-111).

Після бою на Маківці тодішня найвища українська політична репрезентація Загальна Українська Рада, переслала Українським Січовим Стрільцям привітальне звернення від українського народу, де м. ін. написано: „... На сторожі долі українського народу Шевченко поставив огненне слово — з Шевченкового слова виросли Ви, борці за долю й волю України, — і на сторожі поставили своє тверде залізне діло!.."

У привіті „Преславному Січовому Товариству" від Української Бойової Управи читаємо: „... Ваша Маківка перетриває не літа і десятки літ, а століття!.."

Швайцарський воєнний звітодавець, що перебував недалеко фронту в селі Головецькому, пише в „Базлер Нахріхтен" з 10 червня 1915 р.: „... Тут зустрічаю я також першого українця. Оці австрійські українці змагають враз зі своїми земляками в Росії до спільної самостійної держави. З вибухом війни злучилися вони в легіони та зорганізувалися в одноцільні батальйони. Між ними є багато студентів, а також чотири молоді дівчата. Одна з них осягнула навіть ступінь підхорунжого і здобула собі на Маківці медалю хоробрости..." (За Ріпецьким — ст. 115).

Серед народу постало декілька пісень, в яких славиться героїв Маківки. В одній з таких пісень згадується й про дівчину - бойовичку:

... Там то приступом до бою
ішла Степанівна,
Не знайдеться у Европі
дівчина їй рівна.
Іде сміло, в руках зброя,
панна, як лелія:
„Ідім вперед, стрільці мої,
на вас вся надія,
Ідім сміло в бій завзятий,
то наша землиця.
Перед нами — ось дивіться,
як москаль валиться!"
Пішли сміло на багнети,
Маківку зайняли,
Полягло їх там сто сорок,
свого доконали!.."

Був як тхір, а тепер як лев

Нову п'єсу Корнійчука під назвою „Сторінки щоденника" виставляє київський театр ім. Івана Франка. П'єса, як довідуємося із статті Юрія Костюка, надрукованої 6 квітня ц. р. в „Літературній Україні", нічим особливим не відрізняється від попереднього Корнійчукового варива, виготовленого під смак Москви та на догоду режимові.

Запобігливо та запопадливо вміє ходити і задком і передком Олександер Корнійчук, щоб вислужитися перед теперішніми кремлівськими верховодами.

У п'єсі „Сторінки щоденника" О. Корнійчук показує мистця Володимира Богушовського — морально спустошеного пристосуванця, що лицемірним звеличуванням осіб власть імущих зажив собі сумнівної слави в часи культу особи. Син мистця з підбитим літаком опинився на території, зайнятій німцями, пережив муки фашистських концентраційних таборів, а потім, після визволення з полону — ще й наругу „перевірки". Та батько виправдував тих, хто глумився, і син не витримав, розгромив батькову майстерню з „величальними" портретами і пішов з дому.

Недавно ще сам автор „Сторінок щоденника" уклякав перед „кремлівським сонцем", а тепер... Перефразовуючи народне прислів'я, можна сказати: тоді був, як тхір, а тепер хоче бути, як лев.

П. Панасенко

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ГОЛОС ЧИТАЧА

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ВИБОРЧІ ПРАВА

Новий федеральний законопроєкт про виборчі права має усунути дискримінацію, але він її місцями затвержує. Коли в повіті якогось стейту зареєстровано 50% голосуючих, тоді закон не відноситься до повіту. Фактом є, що тих 50% можуть становити білі зареєстровані громадяни, навіть не один негритянський громадянин.

Закон має скасувати іспити грамотности. Деякі іспити стосується з наміром обмежити число голосуючих. Але Найвищий Суд ЗДА в 1959 р. підтвердив конституційне право стейтів стосувати іспити грамотности.

Прихильники законопроєкту покликаються на 15-ту Поправку до Конституції, яка забороняє дискримінацію. Але важливим є те, що вона не дає, і в ній не говориться про право федерального Уряду визначати кваліфікації голосуючих. Конституція застерігає це право стейтам.

24-та поправка скасувала виборчий податок у федеральних виборах, але не в стейтових чи льокальних. Цей законопроєкт намагався — цілковито скасувати виборчий податок, хоч федеральний Уряд не уповноважений це робити.

Коротко: законопроєкт у деяких місцях входить у конфлікт з Конституцією.

Микола Лівчак
Філядельфія

ПРО СВЯТОЧНЕ ПОБАЖАННЯ

Прочитав славне святочне побажання Владик українських Католицької і Православної Церков. Читаючи, з радости аж просльозився. Це сповнилась довгоочікувана подія: наші найвищі церковні достойники зрозуміли, що коли ворог нас різнить і розбиває, то нам всім, українцям, треба об'єднатись. Так кличе до нас Господь Ісус Христос: „Любіть ближнього, як себе самого". Так кличе і наш геній, Тарас Шевченко: „Обніміться ж, брати мої, молю вас, благаю!"

Якщо ми свідомі сини і доньки страждучої нашої України, то не грішімо перед Богом та Батьківщиною і ходімо за гаслом наших Владик. Наші Пастирі сказали своє, а тепер слово належить нам, вірним обох українських Церков. Тож подбаймо, щоб діло, зачате нашими Владиками увінчалось на славу Божу — свободою і волею неньки України.

Микола Давискиба

УПЕРТЕ ЛІЖКО

Мешканець м. Івано-Франківського Панів купив собі комбіноване ліжко-канапу, вироблене в Рожнятівському лісовому комбінаті. Виспавшись, Панів хотів був зробити з ліжка канапу, витратив немало часу, зіпсував багато нервів, але з того нічого не вийшло.

Тоді він написав листа. З комбінату приїхали фахівці і також не змогли нічого вдіяти: ліжко не хотіло ставати канапою. „Усунути конструктивну недоробленість — не можна", — зробили вони висновок.

А канапа-ліжко має гарантію. І що ж? Лісокомбінат каже, що не може нічим допомогти, бо, мовляв, винен інститут, що рекомендував нестійку конструкцію.

Так і стоїть ця канапа, вірніше — ліжко, накрите гарантією, — пише Панів у часописі „Рабочая Газета" з 16 квітня ц. р.

Софія Парфанович

ДИСКУСІЯ З КНИГОЮ

(З циклу: Голос із провінції.)

(3)

На це я сказала: модерне малярство. А він: — Повинно бути поліційно заборонене малювати тому, хто не вміє нарисувати корову! — Скажім, що відноситься це тільки до малярства, а не до поезії.

Алеж дозвольте нам, що вміють рисувати корову, рисувати її на тлі нашого села і його дійсности. І не кричіть, що немає в нас прози.

Коли наша доба і оцей нещасний екзиль не видали ще надзвичайного і великого письменника — то багато вини в тому припадає на наше сучасне політичне положення. Ми радо прочитали „Подорож з Ґерлі" Стейнбека і „Доктора Живаґо" Пастернака і „Міст над Дріною" Ів. Андріча, і навіть „Льоліту" Набокова. Чи це геніяльні твори? Чи за них належиться біс! така чи інша нагорода? Чи немає в нас рівнорядних і рівно добрих творів?

Тільки тому, що доступ до широкого світу нам замкнений, спитайте А. Г. Горбач, що з своїми перекладами ходить від видавця до видавця, вона розкаже вам про свої труднощі — світ не признає або не знає нас. Але чи тому ми самі мусимо цуратися нашої прози? І робити її трудний шлях ще тяжчим?

А тепер вернімся до помаранчевої книги. Де-як-де, але в ній ми надіялись знайти огляд та розгляд нашої прози, що появилась упродовж чотирьох, принаймні, років. Там же мусять знати, що написано і що вийшло.

Від світлих назв учених про чи на літературі аж ряд

Сторінка за сторінкою, допис за дописом: чудову роботу пророблено! Там же про письменників, яких знищили большевики і які самі за себе не потраплять уже говорити. Там і про тих, що вірно служили режимові, хоч начеб то не з власної волі. Там вони були українцями і їхні твори — вклад у нашу літературу, не зважаючи на те, чи славословили вони партію, Сталіна чи ще кого там.

Від тих матеріялів книга набирає питомої ваги — аж скортіло вжити модерного „вагомости".

Наша література, окрім соборности та більшебічности, має більше вартости й величі.

Але на них, людях по той бік, уривається українська література чи точніше проза, коли хочете. Є там стаття про французьку літературу чи теж новий роман, з якої, до речі, виходить, що це — тільки спроби. Але у французів безліч видавництв, меценатів, нагород. Там не одна книжечка, спершу непомітна, як пише авторка, дочікується признання та нагороди. Є, вкінці, і розвідка про німецьку літературу. Як пізнаємо з нарисів про чужу літературу, в ній як французькій, так і німецькій, переважає індивідуалістична й екзистенціональна тематика.

Після війни, наслідком її нищівного походу фізичного, матеріяльного і морального, людина опинилася в глухому куті. Вона шукає виходу з нього і з себе самої, з своїх помотаних нетрів, в яких утратила все, що було святе й істотне для неї. Тоталітарні устрої — обидва — замотали довкола неї густу сітку, а повоєнна прострація й безвихіддя зашморгують її ще більше.

Їхня література не позитивна, не підносить, вона ще більше руйнує й розкладає.

Не даремно ж Сартр дістає нагороду Нобеля і зрікається її. Може тому, що те, що написав, деструктивне й шкідливе для людини? І він зрозумів це?

Але то стиль епохи, то її тавро. І сучасна людина почуває себе ближчою до книжкових героїв сучасности, як до давніших героїв, тих, що сприймали дійсність, в позитивному сенсі будували життя і йшли з вірою в майбутнє. Невже така, конструктивна людина зникла з життя й літератури?

Та не розбираймо чужої літератури. Киньмо оком на відповідників чужої літератури в нашій. Чи є в нас така література, де людина шукає себе і заперечує себе й цінності життя? Мені здається, що або її немає, або є дуже мало.

Наш автор шукає, ні не шукає, а знайшов цілий нарід у безвихідді післявоєнних, зовсім нераціональних дій.

Вони маршують понад і по його голові. Українському авторові ніколи шукати розв'язки особистих питань малого міщанина, розчарованого комуніста, розкаяного нациста, здеморалізованого католика.

Для нього це — купа черепʼя, трісок. На ній він бореться і будує за всяку ціну. Починаючи автором „Святослава" і „Володимира", через винищених і недобитих письменників епохи сталінізму й наступних років, уже в обидвох Українах, Великій і Малій, вдома чи в екзилі. Він не порпається в хворобливій психіці слабої людини, а старається знайти серед них, отих слабих, людину цінну, вартісну, таку, що обіцяє завтрішній день інший від учорашнього. Навіть, коли нею є герой „Гетсиманського саду", що невідомо за що йде на муки. Але тим він є більше сприйнятливий для сучасного не нашого світу, як би був свідомим українцем, що йде на муки за нецікавий для нього край і його для них урясну й незрозумілу волю.

Їм, державним народам, вільно боротися за свою правду і кривдити інших. Це тільки підносить їх у власних очах і очах світу. Але недержавним, а ще українцям — не вільно й нікому не цікаво.

Читаємо в довідці А. Г. Горбач в цій самій помаранчевій книзі на стор. 384, хоч би такий пасус: „В тяжких, принизливих переживаннях німецької людини в післявоєнних роках автор (Герл Гасзер) бачить тільки кривду, заподіяну чужинцями німцям". І таких є більше, як отой автор. І напевно світ співчуває їм більше, як усім разом героям наших творів? Чому? — Надто довго й широко треба б розписуватись. Про це не раз пишуть чи писали інші.

Але то не значить ще нічого. Ми не можемо собі дозволити на психоаналізу сноба і розбирати її у вибриках модерної, незрозумілої мови схізофреніків. Ми мусимо ясно й просто говорити до людей, що як ми, опинились у сітці, та ще й без ґрунту під ногами. Хоч многократно гірша, як інших, руїна спостигла наш нарід і край, ми віримо в його неспожиті сили і його остаточне воскресіння. Противно, як інші народи, що в них модерна література, ми маємо перед собою ціль і перспективи, і це є може нашим щастям у нещасті.

Але вертаймось до помаранчевої книги.

У скількох працях і як розглянено українську сучасну літературу, а прозу зокрема? Окрім переліку творів Гуменної, з нагоди ювілею її письменницької праці — ані разу і ніяк!

Немає ані натяку на українську прозу (в екзилі!). Правда, є ще огляд, де й кого побачили в світі крізь наше віконце та переклали. Та це не те саме. Хоч би тобі бібліографічний довідник, хоч би згадка: такий то й такий ... видання автора ... сторінок ... на гарному папері. Ні словечка, ні згадки. Чому? Невже не знайшлося нікого, хто завдав би собі труду зробити хоч би таку переглядову працю? Не критикуючи, не оцінюючи чи лаючи. Тільки списати авторів та назви і, принаймні, додати, про що йдеться в такій чи такій книжці.

(Далі буде)

В СУБОТУ, 22-ГО ТРАВНЯ ПО ПОЛУДНІ, ВЕЛИКІ ВРОЧИСТОСТІ ВМУРУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ У ПОСТАМЕНТ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ!

З ТЕАТРУ

ТРІЮМФ ЖАННИ Д'АРК В НЮ ЙОРКУ

У неділю 9-го травня ц. р. нюйоркчани, що правцювали до Фешен Інституту на виставу драми Ануї в постанові торонтського театру „Заграва", можливо, з меншим ошелешенням сприйняли б грім з погідного тоді голубого неба, як тих три години пережиівань, що їх зготовив своїм глядачам приїжджий ансамбль. І коли доводилося мені підбирати наголовок до цих рядків, то саме „тріюмф" показався найвластивіший для окреслення і вражень публіки з вистави і того рівня, що його досягли своєю постановою торонтці.

***

Драма Ануї настільки вартісна як драматичний твір, наскільки важка для постанови. Хоч дія проходить у різних місцях, різних часах і акція подасться у відірваних фрагментах, драматург досягає в ній трьох клясичних єдностей, наверствовуючи на двох паралельних плянах все, що здається немислиме до з'єднання. Те, що доконується це з'єднання і зберігається єдність місця, часу та акції дякуючи оповідній формі в рамах судового процесу (засіб, використовуваний нині залюбки кінематографією), те фактично випадає з поля зору глядача, і залишається тільки почуття часової умовности, почуття параболічного льоту дії, позбавленої реальної послідовности, але як же сукупної і нерозірваної в логічній та психологічній правдивості, так як і місце дії показується зовсім позапросторне чи й безпростірне. Бо чи ж займають ідеї, мислі, віра, любов до батьківщини і посвята для неї якийсь фізичний простір?

Я тільки для того згадую ці засадничі риси твору Ануї „Жанна д'Арк", щоб ми могли легше усвідомити ту шалену відвагу, з якою приступив режисер Слав Теліжин до реалізації цього твору, силами здебільша аматорів, та ще й при таких матеріяльних ресурсах, які ставить звичайна наше суспільство до розпорядимости мистця. Чомусь особа чудового майстра Теліжина пов'язується у мене з титульною постаттю драми Ануї. Баталію з сотнею мистецьких і не-мистецьких трудностей Теліжин блискучо виграв. І як тут не заговорити про тріюмф Жанни д'Арк — Теліжина!?

***

Доосередкова побудова драми ставить —у центрі героїню, Жанну, приділяючи їй вирішне значення у кожному деталі твору. Фальшиве звучання однієї фрази, непережитий жест акторки, спроможне зруйнувати тонке псиможні зруйнувати тонке психівести і її партнерів і глядача з екстази переживання й емоційного сприймання накопичених умовностей.

Валентина Орловська в ролі Жанни д'Арк

В цій постанові такого не сталося. „Центр" працював з найбільшою мистецькою прецизією, „центр" проміньовав мистецькою правдою і наснажував нею своїх партнерів, електризував глядача, напружував його емоційний стан до мурашок за спиною, як висловився М. Понеділок, до сліз, до запертого віддиху.

Ролю Жанни виконувала щедро обдарована Валентина Орловська. Дано цій вродливій акторці все те, щоб наші уявлення про історичну орлеанську героїню без рищти утотожнити з образом, нею створеним. І зовнішність, і голос темного глибокого звучання, і жест, вирізьблений із суворою поміркованістю, і інтеліґенція, і дикція, і врешті ця гідна подиву самодисципліна, яка зовсім усувала можливість переграння, шаржу, накинули глядачеві правдивість образу Жанни з найбільшою суґестивністю.

Гра Орловської проходила на такому високому мистецькому рівні, що властиво, не було ні на момент змоги піддати її якійнебудь оцінці під час вистави. Щойно згодом, десь там у собвеї чи автобусі, мав змогу глядач спокійніше оцінити велетенську працю над самим лише мнемотехнічним опануванням ролі акторки. А поза тим цілу трудність мистецької подачі ролі, коли в малих відламках секунди треба було їй заміняти багато разів образ Жанни з минулого, жорстоко тортурованої допитом Жанни - мучениці. Ці зміни психологічних положень, доконуваних артисткою під спалах на мить погашених рефлекторів, варті були подиву.

Після вистави одна з глядачок запиталася артистку, чи вона дійсно плакала справжніми сльозами. „Ах, для цього я ґліцерини не вживаю", — наївно відповіла артистка. Ні, Орловська ґліцерини напевно не потребує вживати, щоб плакати, переживаючи терпіння свого типажу. Вона таки плаче. Тільки ці правдиві сльози, це напевно не Орловської. Це сльози Жанни д'Арк. Тому ці сльози, ці правдиві ридання, не зруйнували зайвим мелодраматизмом її мистецького образу. В театральній мові, це контрольована емоція, і дається вона тільки дійсним мистцям.

***

Не зважаючи на згадану доосередковість конструкції драми Ануї та наявність так дуже наголошеного „центру", це, у сценічному виведенні, суто ансамблевий твір. Мистецькість його на сцені зумовлюється справною співдією партнерів „центру". Співдія на значній висоті була і то в боку кожного з артистів. Інакше не було б того враження суцільности та правдивости в постанові, що їх глядач виніс з вистави. Всі актори дуже талановиті, а їхні таланти мають стільки професійного шліфу, що радо погодимося на назву ансамблю „Заграви" „театр" без прикметника „аматорський", в розумінні недостачі сценічної майстерности його членів. А все ж недостача місця примушує мене згадати тільки декількох виконавців, а решту прохаю уклінно вибачити за незаслужене промовчання їхніх прізвищ.

Незвичайно рельєфно вийшла роля короля у виконанні М. Ляльки. Стилево артист наподобив її до стилю персонажів оперет Джілберта і Салівана. Щасливим побитом вона з пляну цілої постанови не тільки що не випадала, але своєю ґротесковістю зміцнювала темний кольорит демонічного інквізитора (Ю. Бельський), промотора (З. Мазуркевич) і графа Ворвіка. Цей останній, в інтерпретації І. Кушніренка, став дуже маркантною появою побіч Жанни та короля. Жорстокість всуміш із сальоново вигладженим джиґунством, пиху, спаровану з грубою брутальністю в звинних рухах двірського бувальця, втілив Кушніренко незвичайно переконливо.

Королева Йолянда (Н. Тарновецька) виявила в найліпшому розумінні сценічну рутину, що при дуже добрій дикції висунула її на чоло ансамблю. Гідною її партнеркою була Аньєс Сорель (М. Луцька). Добрі були і єпископ Кошон (А. Ільків), і промотор (З. Мазуркевич), і брат Лявеню (Романик) і . . . Боже мій, всі були добрі, всім після вистави хотілося стиснути кріпко руку і запевнити, що всіх їх з їхнім обдаруванням хотілося б на нашій сцені бачити в нових постановах, в рості їх талантів, з новими досягненнями в творчих шуканнях. Тільки . . .

Звичайно, на сонці бувають плями теж. Не вільні від них усі виконавці Жанни д'Арк, не виключаючи дорогоцінної перлини, Валі Орловської. Але, всім за винятком власне Орловської, Тарновецької, Ляльки та Бельського треба на совість покласти справу дикції. Емісія сценічного слова сперта на артикуляційному вирізьбленні звуку, його мелодійності в правильному розміщенні в „масці" та оперті його на діяфрагмі для посилення та поглиблення. У всіх, за винятком вчислених артистів, на переміну помітно недоліки у вчислених законах сценічного мовлення. Над ними варто б їм попрацювати.

Я проти „оголювання" до білої кости мистецького слова в драматичному мистецтві. Розбивати синтетичність традиційних компонентів, залишати саме слово, та ще подане в манірному звучанні, як це роблять деякі екстремісти (і у нас є такі спроби) — це споживати саму сіль без борщу. Постанова Жанни д'Арк доказує, що, не гребуючи традиційними аксесуарами: костюмом, декорацією, світлом, бутафорією, можна знаходити у нескінчене нові форми театральних постанов в дусі загального (не звироднілого) проґресу мистецького вислову.

В обговорюваній постанові власне вражали дуже вдало проєктовані костюми, що зорово пособляли жестові, а втім і слову актора (М. Левицька), бутафорії (З. Мазуркевич) та світляні ефекти (І. Гонтар). Бриґаду невидимих із залі глядача учасників поповнюють невтомний адміністратор ансамблю В. Довганюк та сценічні робітники.

Найуважливішої згадки заслужив перекладач драми А. Мирош. Мова перекладу бездоганна, передає гнучкість та чар милозвучности французької мови.

Гідним особливої уваги є факт, що в ансамблі працює два покоління. Наявність у ньому талановитого молодняку впевнює нас у тому, що театр „Заграва" обмине процес старіння, що помітне в наших деяких товариствах та організаціях.

***

Покидала після вистави наша публіка залю, сповнена вщерть глибоких естетичних вражень, подиву і признання для цінних гостей, їхньої посвяти і любови до театрального мистецтва (з Ню Йорку до Торонта доріженька гей-гей). Але тут і там долітало до вуха глибоке зідхання. — А що ж ми . . . ми. нюйоркчани, — слідувало за зідханням — чи ми не можемо склеїти, ну, нехай і гірший, але бодай якийсь ансамбль . . . Ех (тут слідувала низка точних окреслень на адресу метрополітальних українців).

Думаю що при деякому злагідненні цих досадних окреслень хтось захоче забрати голос на сторінках гостинної „Свободи" на пропоновану тему Жанни д'Арк, ще раз про театр —в Ню Йорку.

В. Ласовський

Нова мистецька станиця в Шикаґо

Перший публічний виступ школи танку і ритміки проф. Ірини Голубовської на дитячій костюмовій забаві Школи Українознавства Т-ва „Учительська Громада" в Шикаго — викликав велике заінтересування батьків дітей. Що ж тоді говорити про тих, що виступали, які тиждень перед виступом не могли спокійно спати.

Танок — це мистецтво, яке ушляхетнює дітей, дає їм фізичну заправу, і ґрацію рухів на ціле життя. Виступ випав дуже добре, всі точки програми були добре дібрані, а костюми майстерно доповнювали красу танків.

На перше місце вибивалася вже заавансована Оксана Павлівець. Маленька Христина Андрушко у вальсі Делібеса захоплювала публіку. Тяжко повірити, щоб дитина з першої кляси так докладно і так легко могла виявити балянс рухів. Це не тільки талант, але і невпинна праця з учителькою. Клясичну серенаду Моцарта виконували: Оксана Павлівець, Д. Березецька, І. Горайська, а з молодших: У. Палій, Х. Андрушко, Л. Нікорович, і О. Павлівець, яка захоплювала всіх своєю красою і докладністю. „Подільський козачок" з фантазією і темпом у виконанні здібної меншої О. Павлівець і Х. Андрушко був нагороджений сильними оплесками. Ґротеску „Кухарики" зі „Сплячої Королівни" вже на початку діти прийняли дуже тепло.

„Польку" малих і „Танок з лялями" наших найменших публіка прийняла оплесками.

Найслабше вийшов гопак „Колесом", бо платівка награна в заскорому темпі.

Проф. Ірині Голубовській належиться направду подяка за труд і безкоштовний виступ, який прикрасив дитячу забаву. Наших найменших цей виступ заохотив до дальшої праці. З них колись виросте не одна —професійна сила на українську сцену.

М. Г.

● **Президент Джансон сказав**, що не буде сидіти в кріслі - гойдалці та приглядатися, як комуністи захоплюють одну країну за одною. Конґресмен республіканець Джералд Р. Форд каже, що цими словами Джансон критикував свого попередника в Білому Домі — покійного президента Джана Ф. Кеннеді, який любив сидіти в кріслі - гойдальці.

✝

Ділимося з Приятелями і Знайомими жалібною вісткою, що наша Найдорожча і Найулюбленіша МАТИ, БАБА і ПРАБАБА

бл. п. КАТЕРИНА НАКОНЕЧНА

відійшла у Вічність на своїм 81-ім році життя.

Покійна народилася 5-го травня 1884 р. в Ярчеві Новім біля Львова, а заснула в Бозі 3-го травня 1965 р. в Нюарку, Н. Дж.

Похоронні обряди відбулися в українській католицькій парафії св. Івана Хрестителя в Нюарку, а похоронено на Вічний Спочинок на цвинтарі Голивуд, Н. Дж. дня 6-го травня 1965 р.

Дочка МАРТА і зять ВОЙТІХ КАШНІЦА дітьми

Дочка ФРАНКА і зять МАТВІЙ СТАХІВ з сином і внуками

ВИДІЛ БРАТСТВА „МАСЛОСОЮЗНИКІВ"

ділиться зі своїми Членами та з Громадянством сумною вісткою про те, що в суботу, дня 8 травня 1965 р. відійшов від нас у Вічність наш довголітній, щирий Друг і співробітник, колишній Виховник молочарських фахівців, Директор „Маслосоюзу", Військовик УГА, невичерпної енергії і посвяти Співробітник від найтяжчих початків відбудови „Маслосоюзу" по день Своєї смерти.

✝

бл. п. ОЛЕКСА ЛИС

Своє повне посвяти і труду життя закінчив на 75-му році по короткій але важкій недузі у Філядельфії, залишаючи по Собі сина-одинака Мирона.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, дня 15 травня 1965 р. на місцевий цвинтар у Філядельфії, Па.

Знайомих і передовсім „Маслосоюзників", що є вільні від праці, прохаємо взяти участь в похороні.

Замість квітів на могилу, є бажані жертви на Сарсель, або на Залишенців в Европі.

Покійному хай буде вічна пам'ять серед нас!

ВИДІЛ БРАТСТВА „МАСЛОСОЮЗНИКІВ", Торонто

СПОРТ

Редагує: В. Соган

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„ТРИЗУБ" — НОТТІНҐТЕМ ФОРЕСТ

Футболісти „Тризуба", Філядельфія, стрінуться в міжнародних змаганнях з відомою англійською дружиною Ноттінґтем Форест, яка відбуває саме тепер турне по ЗДА і Канаді. Змагання „Тризуба" з „Ноттінґтем" визначені на неділю, 16-го травня у Філядельфії. Точних даних про час і місце цієї міжнародної зустрічі до випуску цього числа ми не одержали, але можна сподіватися, що змагання відбудуться на грищі при 29-ій і Клірфілд вулицях.

УСК Ню Йорк — Грецько-Амер. СК, мистецькі змагання Футбольної Ліґи Східньої Конференції відбудуться в неділю, 16-го травня о год. 4 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці та 31-ій евню у Коледж Пойнті, Н. Й.

„Метрос" Бостон — „Чорноморська Січ" Нюарк, мистецькі змагання Футбольної Ліґи Східньої Конференції відбудуться в неділю, 16-го травня о год. 3 по полудні на грищі Челзі Меморіял Стадіону в Челзі біля Бостону, Масс.

ХТО БУДЕ СУПЕРНИКОМ УСК-у у ФІНАЛІ ЗДА?

Після перемоги УСК-у в серії двох гор Фіналу Сходу футболісти цього репрезентанта Сходу чекають на вирішення гор за Чашу ЗДА на Заході. Минулої неділі шикаґівська „Ганза" перемогла вислідом 3:1 дружину „Мілвокі Бруверс" і цим самим увійшла до півфіналу Заходу, в якому зустрінеться із сильною одинадцяткою „Кютіс" із Ст Луїс. Переможець цієї гри має тоді розіграти лише одні фінальні змагання на Заході із дружиною „Кікерс" з Лос Анджелесу. Ці фінальні змагання Заходу вирішать, хто буде суперником УСК у великому Фіналі — останній зустрічі за першість і Чашу ЗДА 1965 року. Згідно з інформаціями, одержаними від Управи УСК-у, фінал цілих ЗДА мав би відбутись тільки одними змаганнями з Ню Йорку.

„ТРИЗУБ" — УСК 3:3

Філядельфія, 9-го травня. — До фінальних змагань за першість Сходу в грах за Чашу ЗДА виступили дві українські дружини в таких складах:

„Тризуб": Новеля, Бородяк, Рач, Джуліо, Луна, Ілай (Мендез), Бонеллі, Яковина, Ферейра, Сото, Вентлянд:

УСК Ню Йорк: Яблевський, Родріґез, Янґ, Кравець, Паз, Бредлі, Шефферс, Шмотолоха, Сметгирст, МекКолґен, Вільсон.

Перші ворота для „Тризуба" здобув на 6-ій хвилині Ферейра головкою. Чотири хвилини пізніше Сметгирст вирівняв гарним стрілом, а на 31-ій хвилині цей самий змагун здобув уже ведення для УСК-у. В першій півгрі вражала слаба гра Ілая, що ослабляло лінію помочі. З минулих років знємо, що Ілай грає зле тоді, коли „чує до когось жаль". Це як і проблема вдержування доброї моралі змагунів взагалі, а зокрема перед важливими змаганнями, є важним завданням Управи „Тризуба", яка мусить звертати на це увагу. У першій півгрі, а зокрема в її другій половині була замітна перевага УСК-у, який відносно легко переходив лінію помочі „Тризуба".

В другій півгрі Ілая замінив працьовитий Мендез. В ній грав „Тризуб" амбітно і переважав, що й завершилося двома воротами із стрілів Яковини (подача Ферейри) та Сото (подача Яковини) на 60-й і 67-ій хвилинах гри. Коротко перед кінцем Сметгирст здобув вирівняння для УСК-у з доброї подачі Кравця.

З нагоди здобуття мистецтва Сходу щиро бажаємо УСК-ові дальшого успіху та здобуття Чаші ЗДА. Переможеним тризубівцям хочемо сказати таке: будьте дальше горді вашою дружиною, бо вона все ще є однією із найкращих в Америці. Пам'ятайте, що єдиною правильною відповіддю на невдачу є скріплення ваших зусиль та поліпшення метод праці, а перш за все збільшення жертвенности на кошти вдержування доброї дружини.

Я. Татомир

ВЕЛИКИЙ УСПІХ ФУТБОЛІСТІВ „ЛЬВОВА"

Клівленд, 9-го травня. — Друга неділя змагань Футбольної Ліґи Лейк Ірі принесла новий успіх футболістам „Львова", які перемогли заслужено семикратного першуна Огайо, дружину „Джермен Амерікенс" вислідом 3:1. „Львов'яни" доказали в швидкій і цікавій грі свою вищість і стрілову рішучість. Стрільцями воріт для „Львова" були і цим разом Девич і Скора. Черговим противником „Львов'ян" буде команда „Акрон Джерменс". Ці змагання відбудуться в неділю 23-го травня, о год. 3 по полудні на грищі Трімонт Філд у Клівленді.

Степан Маланчук

„ЛЕВИ" ЗДОБУЛИ ДРУГУ ПЕРЕМОГУ

„Леви" — „Марунс" 3:0
„Крила" — „Швабен" 0:3

Шикаґо, 9-го травня. — „Леви" перемогли в мистецьких змаганнях Вищої Дивізії італійську дружину „Марунс", якої не могли „Леви" перемогти впродовж останніх п'яти років. Цією виграною закріпилися „Леви" на першому місці з точками 5:1 та таким же відношенням воріт. Хоч дружина „Левів" виступила до цих змагань без Лінартовича, Полюховича, Освальда і Стахровського, неповний склад її заграв прекрасні змагання. Всі 12 змагунів грали жертвенно і на доброму під оглядом техніки рівні. Ворота для „Левів", і то всі трос, були добиччею нового змагуна, 19-літнього студента університету Буша, який стріляв їх на 1-ій, 14-ій і 29-ій хвилині змагань. Воротар „Левів" Орест Банах мав багато стрілів, з яких 3 дуже грізні оборонив по-майстерному. Суддювали цю гру зовсім добре Фрід і Денґеш.

Склад „Левів": Банах, Еліяшевський, Форович Грушецький Крат, Бульба, Нога, Козій, Буш Батиста, Дижурко і Діяз.

Сумівські „Крила" потерпіли несподівано першу весняну поразку 0:3 від „Швабен". Ця програ зіпхала „Крила" на четверте місце Вищої Дивізії. Після трьох гор мають „Крила" 2:4 точок і відношення воріт 2:5.

Резерва „Левів", підкріплена Стахровським і Дахнівським, зремісувала з резервою „Марунс" 3:3 після того, як суперники вели вже 3:1. Ворота стрілили: М. Дахнівський, Стахровський і Іваник. Резерва „Левів" має після трьох гор 3:3 точки і відношення воріт 7:7.

Юнаки „Левів" програли з однолітками „Блискавиці" 1:4 а перед тим теж з юнаками „Тигрів" 2:3. В дружині юнаків „Левів" грають пластуни місцевої станиці а минулорічні юнаки перейшли вже до першої дружини та резерви.

Резерва „Крил" програла з резервою „Швабен" вислідом 0:3. Натомість granted: Натомість написалися юнаки „Крил", які перемогли юнаків „Спарти" вислідом 7:0. Ворота для дружини юнаків „Крил" здобули: Басараб 3, Лаврів 2, Кузів 1 і Дикий з карного.

Бріджовий турнір УАСТ „Леви"

В суботу, 8-го травня відбувся у власній домівці „Левів" бріджовий турнір, в якому взяло участь 8 пар. Перші три місця зайняли: інж. Олег Куріца і Мирон Модрицький, Юліян Кавка і Роман Припхан, та Петро Скальчук і Петро Стецько. Три перші пари одержали нагороди. Турнір зорганізував ланковий Мирон Модрицький, а кермував ним Володимир Снігурович.

Петро Головатий

ГАНОВЕР 96 — ЗБІРНА НАФС

В п'ятницю, 21го травня, о год. 8 вечором, на грищі Айнтрахт Овал при 37-ій вулиці і 20-ій евню в Асторії, Н. Й., відбудуться міжнародні футбольні змагання між закордонною дружиною „Гановер 96" з Німеччини і Збірною Німецько-Американського Футбольного Союзу. До складу кандидатів Збірної вибрано двох змагунів УСК-у, Володимира Шмотолоху і Ґордона Бредлі.

Український театральний гурток молоді відіграє „Лісову Пісню", Лесі Українки в Менор Коледжі

Намічена вистава тієї чудової драми є головною темою, що її обговорюється на сходинах, що ними проводить Сестра М. Надія ЧСВВ, — лікарка. Студентки відіграють „Лісову Пісню" англійською мовою і будуть рецитувати поему „В Катедрі св. Юрія", що її музично розпрацювала і оформила в українській мові Сестра Лявра, і яку написав Богдан Лепкий.

Цю частину імпрези відспівають і виконають Новички і Сестри Св. Василія Великого. Керує нею Сестра Надія ЧСВВ — лікарка.

Ця програма буде останньою для громадянства.

Відбудеться імпреза в неділю 16 травня о восьмій годині увечері в авдиторії Мейнер Джул. Коледж — Форест Аве. і Факс Чейс, Дженкінтавн, Па.

УСПІХИ УЧНІВ УМІ НА МІЖНАРОДНОМУ ПОЛІ

Мирося Ковалів

Мирося Ковалів, студентка III р. середнього курсу УМІ в Ню Йорку і в цьому році здобула першу нагороду в авдиції „Американської Ліґи Музичного виховання". Вона виступить на Концерті в неділю 16-го травня о год. 2-ій по пол. в Тавн Гол та відіграє — Сонатіну оп. 13 ц-дур Кабалевського, яку грала в авдиції. Мирося Ковалів є визначна учениця УМІ в проф. Мелянії Байлової; Вона є активною пластункою і учасницею Курсів Українознавства. Бажаємо Миросі дальших успіхів в музичному мистецтві.

КАНАПА РОЗЛАЗИТЬСЯ, А СТІЛЬЦІ РОЗПАДАЮТЬСЯ

Мешканець Дніпропетровського Коляда пише 16 квітня ц. р. в часописі „Рабочая Газета", що його канапа, вироблена Коломийською деревообробною фабрикою, розлізлася по швах. А одесит Авсієвич розповідає, що стільці, зроблені Одеською мебльовою фабрикою, розпадаються після першого ж місяця.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 14-го ТРАВНЯ 1965 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання членських вкладок 397 Відд. відбудеться: в п'ятницю 14 травня під ч. 5020 Йорк Ровд, від год. 7-8 веч.; в суботу 15 травня під ч. 847 Н. Франклін, від год. 3-4 по полудні. — О. Штогрин, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зап. Січ — 371 Відд. о год. 8-ій веч. в Січовій залі, при 18-ій Евені. Прохається членів платити вкладки на зборах Відділу. — Ю. Баранюк, секр.

СУБОТА, 15-го ТРАВНЯ 1965 р.

ЧЕСТЕР, Па. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 156 Відд. в год. 7:30 веч. Проситься членство прибути. — В. Новак, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відділ в год. 7-ій веч. в парафіяльній залі, 74 Гаррис ев. На зборах буде обговорено 55-ліття ювілею Т-ва, яке відбудеться 6-го червня. — Ів. Кокольський, предс., Л. Градюк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія — 239 Відд. (третя субота в місяці) в год. 3-4 по пол. в домі Амер. Горожан при 847 Н. Френклін вул. — Д-р Вол. Галан, предс., М. Ковальчук, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Квартальні збори Т-ва Дністер — 361-ий Відд. в год. 7-ій веч. На зборах буде звіт фінансовий та організаційний та справа домівки. Участь членів обов'язкова. — В. Вишиваний, гол., М. Малетич, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 372 Відд. о год. 7-ій веч. на залі як звичайно. Фін. секр. буде пів години скоріше та буде збирати вкладки. — П. Шило, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ТРАВНЯ 1965 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори С-ва Прес. Діви Марії — 112 Відд. після 2-ої і 3-ої Сл. Божої в церковній залі. Цього самого дня буде відправлена Сл. Божа з нагоди 55-літнього Ювілей, а Ювілейний бенкет відбудеться в 8-ій год. веч. в залі церкви св. ап. Петра і Павла. — К. Лукас, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Михаїла. Проситься вирівняти свої вкладки. — В. Козіцький, І. Гарасимів, В. Мандзій, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. в год. 11:30 ранку в церковній залі при Фільмор і Онейда вул. Збирання вкладок відбувається що неділі в вище поданім часі і місці. — І. Вула, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, кас.

ПАССАЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 97-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі, 47 Говп Ев. Проситься на зборах вплачувати свої вкладки. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Дмитрія — 288 Відд. в год. 11-ій рано в церковній залі. — Д. Мушастий, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 83 Відд. о год. 12-ій дня в Укр. Горожанському Клюбі, 847 Н. Френклін вул. Проситься вирівняти свої вкладки. — Р. Карбівник, предс., Ст. Гавриш, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського. — І. Бурний, секр.

БРІДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Українська Січ — 59. Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 500 Галет вул. Проситься на зборах вирівняти свої вкладки. — Управа.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Управа.

ЛІНДЕН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 306-ий Відд. о год. 7:30 веч. в залі при 610 Van Buren Ave. Просимо членів принести вкладки і запросити кандидатів на нових членів. — С. Береза, пред., А. Андрійців, секр., В. Креховецький, касир.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. в год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі. Є важні справи до полагодження. — В. Колданський, секр., 139 Berlin St., Rochester, N.Y. 14621.

ТАРЗАН, ч. 5 433. Клайд слідкує...

— Кілька днів після цього припадково я припадком зустрів Керол Фіпс на вулиці, — звітував Дон.

— І зовсім природно запросив її на чарку...

— Але Клайд увійшов і став віч-на-віч нас.